

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

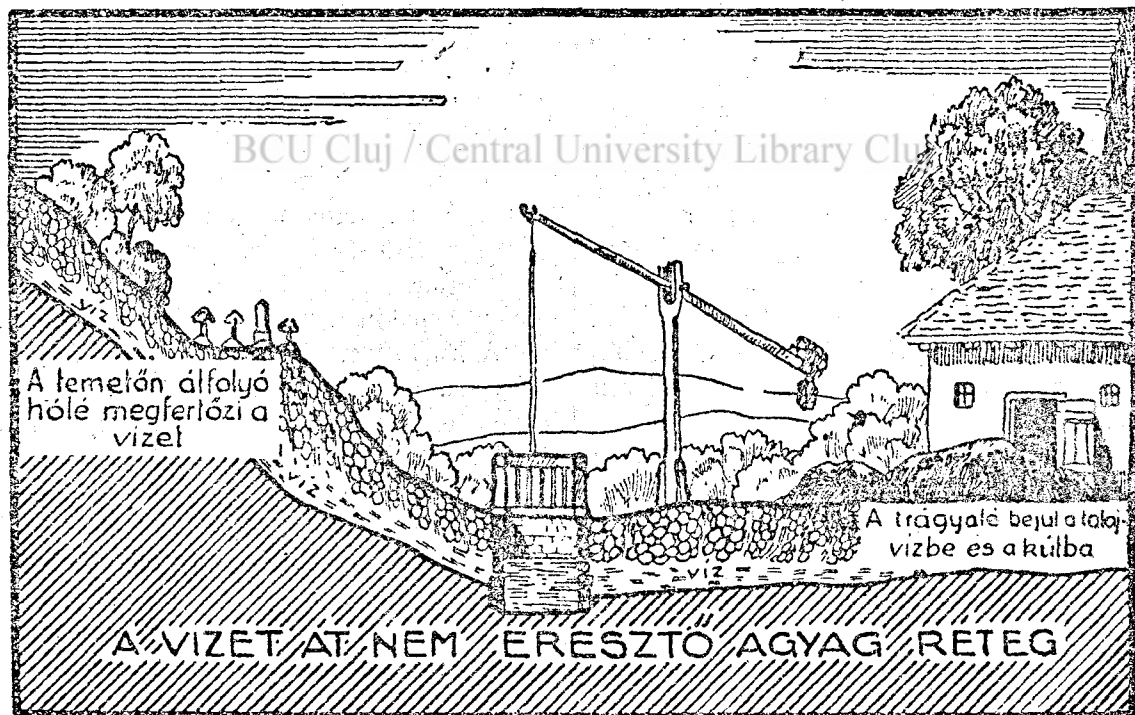
FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

ÁRVIZ UTÁN BETEGSÉG.

Borzalmas árvizek separtek végig Erdély földjén. Mindenütt pusztulás és halál maradt az árvizek után. A közvetlen bajokon kívül, az árvíz nyomában egy alattomos veszedelem is fellépett.

Ahol a víz átnemeresztő agyagra akad, ott földalatti folyóvá gyűl össze. Ha eddig a rétegit lefurunk, ahol a víz összegyűlt, kutak keletkeznek. Ha pedig a víz önmagától felszínre tör, forrásnak nevezzük.

Lapunk előző számában írtunk Koch Róbertől, aki megállapította, hogy a fertőző betegségeket baktériumok okozzák. A betegségek terjedése és az árvizek között érdekes összefüggés van. Az árvíz végig mossa a piszkos utakat, trágyás földeket, trágyatelepeket és a baktériumokkal megszennyezett viz behatol a kutak vizébe.

Kutjaink és forrásaink úgy keletkeznek, hogy a csapadékvíz leszivárog a talajba,

Lássuk milyen bajokat okozott a gyors tavaszi olvadás és lássuk, hogy az árvizek hogyan válhatnak járványok okozójává! A megáradt folyók és patakok vize előntötte a mélyebb fekvésű völgyeket. Az áradat beömleszt a kutakba és behatolt a városi vízvezetékek csöveibe is. A baj nemcsak abban van, hogy a víz zavaros és kellemetlen ízű lett, hanem ennél sokkal nagyobb baj, hogy a kutak és források vize megtelik fertőző betegsé-

gek csiráival s könnyen megtörténhetik, hogy a mostani árviz után különböző járványok lépnek fel.

A városi vízvezetékek vizét fertőtleníteni szokták, hogy megakadályozzák a betegségek terjedését. *A falusi kutakat pedig alaposan ki kell takarítani.* A kutak takarítását egy esztendőben sem szabad elhanyagolni, most azonban különös gonddal kell végezni ezt a munkát. Ahol árviz öntötte el a vidéket, rendesen már a felgyülemlett iszap és piszok miatt is alaposabban ki kell takarítani a kutakat. De kássuk miért kell ott is gondosabb munkát végezni az idén, ahol az ár nem ömlött közvetlenül a kutakba?

A legtöbb helyen a kutak rosszul vannak bekerítve. A mezőkön levő forrásokra pedig semmi gondot sem fordítanak. Nincsenek a források megfelelő forrásfoglalásokkal ellátva. Az idej hirtelen olvadás miatt a rosszul épített kutak és források megteltek hólével. A

hólé részben a talaj felszínéről, részben pedig a talajba szivároghva, kerülőúton a kutakba és forrásokba jutott. A nagymennyiségű hólé könnyen megszennyezheti a kutakat és forrásokat. Árnyékszékek, trágyatelepek, temetők szivárgó hóleve mindenféle undorító piszokkal és fertőző csirákkal megtelve jutbatott be a kutakba és forrásokba. Minthogy az idén nagyon sok hó volt és ezért nagymennyiségű hólé jutott a talajba nagyon valószínű, hogy a talajviz megszennyezte a kutakat és forrásokat. Sőt azzal is számolni kell, hogy frissen trágyázott területek közelében a talajviz sok trágyatartalmu anyaggal telt meg és a kutakba, forrásokba folyt.

Az árvizek és tavaszi olvadások után tehát gondoljunk arra is, hogy láthatatlan veszedelmek fenyegetnek. Végezzük tehát az idén nagyon gondosan a kutak és források takarítását, mert saját magunk és családunk egészségét őrizzük meg ezáltal.

A rablógazdálkodás következményei.

Emberöltök óta nem pusztítottak Erdély földjén olyan nagy árvizek, mint az idén tavasszal. Gazdálkodó emberek fel is tették magukban a kérdést: mi ennek az oka?

Hiszen a háboru előtt is voltak hosszú telek, nem egyszer sok hó olvadt el a régebbi tavaszokon is és mégsem tették árvizek ilyen gyászossá a kikeletet.

Szomoruan kell megállapítanunk, hogy az idéni árviznek mélyen gyökerező okai vannak. Azt is meg kell állapítanunk, hogy a jövőben még kisebb telek után is lesznek árvizek. Szakemberek ugyanis megállapították, hogy *az árvizveszedelem lehetősége Erdély földjén azért növekedett meg, mert az erdőket rendszertelen módon kiirtották.*

Az agrárreform alkalmával ugyanis kiszajátították a nagy kiterjedésű, hegyi erdőségeket. A volt tulajdonosok, magánosok, vagy közbirtokosságok, régebben tervszerűen termelték ki erdőségeiket. Szakértő mérnökök állapították meg az üzemtervet és mindig figyelemmel voltak arra, hogy egyszerre ne irtás ki egész vidékek erdőségeit. A levágott erdők helyét újból beerdősítették. Mig hordták ki az erdőből a fát, új erdő sarjadt a régi helyén.

Az agrárreform után a helyzet megváltozott. A közbirtokosságok és magánosok kiszajátított erdőségei ellen az új tulajdonosok irtó hadjáratot indítottak. Esztelenül, minden terv nélkül döntették halomra a fákat.

A kiirtott erdők helyén nem folytattak tervszerű csemete nevelést, sőt nagy erdőterületeket legelőkké alakítottak át. Súlyosbbitotta a helyzetet, hogy a *véderdők* is irtani kezdték és a legeltetés minden erdőben szokássá fajult.

Az erdők pusztulása így elképzelhetetlen méreteket öltött.

Lássuk milyen összefüggés van az árvizek és az erdők kiméletlen pusztítása között?

Az eső és hólé olyan talajokon, amelyeket erdők borítanak, nem fut le annyira gyorsan, mint a kopasz hegyoldalakon. Az erdőtalaj felett a lehullott és korhadó levelek vizelnyelő szőnyeget alkotnak. A fatörzsek lefékezik a rohanó vizeket s így idő marad arra, hogy a víz a talajba szivároghasson. A fatörzsek, faágak és fenyőlombok árnyékában lassabban olvad a hó, mint közvetlen napfényben. A kiirtott erdők helyén a nedvesség-raktározó földréteget a vizek lemossák és pusztá szikla marad a hajdani erdő helyén. Ezen zugva.

dörögve, akadálytalanul omlik alá az áradat a művelés alatt álló völgyekre.

Erdős vidékek lakói tehát ne felejtsék el, hogy az erdővágást és erdőművelést is ész-

szerű szabályok szerint kell végezni. A tudatlanság, mint mindig, itt is megbosszulja magát!

Erdőalji.

Külföld

A dunai vámszövetség. Ma már nyíltan bevallják, hogy a négy hatalom londoni tanácskozása kudarcra végződött, még pedig első sorban nem gazdasági, hanem politikai okokból. Franciaországnak ugyanis az volt a szándéka, hogy a gazdasági együttműködésbe bevonnak kivánt államokban erősítse, sőt egyedül irányadóvá tegye a saját befolyását. Ezért vonta volna be a kisantant államain kívül csupán Magyarországot és Ausztriát. Bulgária bevonása, sőt a Görögországé magától kínálkozott. De ezeket az államokat mellőzni kellett, mert így nem látszott teljesen biztosítottnak a francia befolyás. Németország kihagyásánál is jelentékeny része volt a politikának. A német birodalom bekapcsolása a dunai gazdasági szövetségbe, a birodalom nagyságánál és nagyszerű szervezettségénél fogva, a német túlsúly bekövetkezését jelentette volna politikai téren is, gazdasági téren pedig a német ipar hatalmas előretörését, nemcsak a cseh, hanem a francia, sőt még az angol ipar károsodására is. Ez az ok vezette Angolországot, hogy ebben a kérdésben Franciaország mellé álljon. Ezt különben az egész angol közvélemény helyesléssel vette tudomásul, de egyuttal, mint eddig már annyiszor, most is megállapította, hogy gazdasági szempontból milyen nagy hiba volt az egykori osztrák-magyar monarchia szétdarabolása.

A dunai vámszövetség kérdése azért nem került le a napirendről. A nagyhatalmak most is tárgyalják a megoldás módját s közelebbről megtörténik a közvetlenül érdekelt államok közös tanácskozása. De a legutóbb történtek után tartanunk kell attól, hogy a megoldás csupán féleredmény lesz s az is elkésve.

Hindenburgot megválasztották. A német köztársaság elnökválasztási harca a Hindenburg tábornok győzelmével végződött: a kiváló öreg katona megkapta több mint felét a leadott összes szavazatoknak. Ezt az eredményt előre lehetett látni. Mégis nemcsak nagy örömet, hanem nagy megnyugvást is keltett Németországban is, az egész világon is, mert a Hindenburg személye biztosítéka a mérsékletnek, a komoly megfontolásnak a német politikában. Ellenfelei közül Hitler két millióval több szavazatot kapott, mint az első alkalommal, míg a kommunista jelölt jóval kevesebbet. Bármily különösnek lássék, ez a két dolog összefügg. Kiderült ugyanis, hogy a német kommunista párt a Hitler támogatására kapott utasítást. Az okát könnyű belátni: minden tulzás a szovjet malmára hajtja a vizet. Ebből talán a Hitler-párt is fog okulni s reméljük, hogy ennek a nem-sokára bekövetkező poroszországi választásokban látható eredménye lesz.

Minden községben adják elő a műkedvelők a Duszgazdag című bibliai színdarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerzhető meg.

Mussolini a Népszövetség ellen. Mussolini milánói újságjában nagyon éles vezércikket írt a Népszövetség ellen. Azzal vádolja, hogy a mai helyzetért ő felelős, mert tétlen volt s mert nem ismerte fel a viszonyokat s türtte a gazdasági összeomlást, bár szervezeténél fogva módja lett volna azt megakadályozni. Mussolini szerint a bajok kulforrása abban van, hogy a békeszerződések teljesíthetetlen feltételeket tartalmaznak s a Népszövetség semmit sem tett azok megváltoztatására, bár erre a békeszerződések záradéka megadta a lehetőséget.

Kormányválság Szerbiában. Zsifkovics, szerb miniszterelnök lemondott. Lemondását Sándor király elfogadta s Marinkovics eddigi külügyminisztert biztatta meg az új kormány megalakításával. Ugy látszik, még a kinevezett országgyűlés sem tudja biztosítani a kormányzás rendes menetét Szerbiában.

Ujabb takarékosság Magyarországon. A folyton huzódó gazdasági válság újabb takarékosági intézkedésekre kényszerítette a magyar kormányt. Az intézkedések egyfelől egyes adók emelésében, másfelől a tisztviselők fizetésének további csökkentésében nyilvánulnak meg. Hatályuk ez év július 1-én kezdődik s csupán egy évig tart, tehát átmeneti. Az ország közönsége megnyugvással fogadta az intézkedéseket, abban a reményben, hogy hozzájárulnak a fenyegető veszedelem elhárításához.

Belpolitikai hírek

Megint kölesönt keres Románia. Romániának olyan nagy-összegű külföldi tartozásai vannak, hogy azok kamatai teljesen felemészik az államkincstár bevételeit. Ezért most a kormány nagyobb összegű külföldi kölesönt akar felvenni, hogy abból meglevő külföldi kölesöneinek kamatait és törlesztéseit fizesse. Alig hihető, hogy ilyen módon javulni fog a helyzet.

Nem segített a miniszteri szó a nyugdíjasokon. A kolozsvári nyugdíjasokat nagy csalódás érte. Kolozsváron járt Tataru Coriolan erdélyi miniszter. A kolozsvári nyugdíjasok küldött-ségileg keresték fel a minisztert, hogy utalja ki számukra a március havi nyugdíjat. Elpanaszolták, hogy a kereskedők és iparosok nem hiteleznek számukra semmit és így a legnagyobb nyomorba kerültek. Tataru miniszter becsületszóval megerősített ígéretet tett arra, hogy a kolozsvári pénzügyigazgatóság bizonyos napon, még pedig április 7-én megkezdi a nyugdíjak kifizetését. A nyugdíjasok a jeltett időben elmentek a pénzügyigazgatósághoz, hogy felvegyék nyugdíjukat. Ott azonban azt a felvilágosítást kapták, hogy egészen bizonytalan a nyugdíjak kifizetése.

A Magyar Párt közbenjárására módosították az új szesz-törvény egy sérelmes pontját. Az új szesz-törvény javaslat szerint csak az tarthat italmérést, aki a román nyelvet tudja. A magyar parlamenti csoport közbenjárására ezt a szakaszt úgy módosították, hogy a régi jogu italmérőktől nem követelik a román nyelvtudást. Új engedélyeket azonban csak azoknak adnak, akik románul beszélnek.

A szászok is elégedetlenek! Hans Ottó Roth és Räuter német képviselők a szászok sérelmeit 12 pontban foglalták össze. A panaszíratot átnyújtották Iorga miniszterelnöknek. Iorga kijelentette, hogy a panaszok ügyében a parlamenti ülészak bezárása után intézkedni fog.

Magyar Nép

Olvasóinkhoz. A „Magyar Nép” szerkesztősége és kiadóhivatala Szappan-uccai hátsó helyiségeiből visszaköltözött a régi, Brassai-uccai helyiségeibe. Kérjük olvasóinkat, hogy személyes látogatásaik alkalmával a Brassai-ucca 5. szám alatt keressenek fel.

Megszavazták a konverziós törvényt. A mezőgazdasági adósságok rendezéséről szóló törvényt a parlament megszavazta. Az új törvényt közérdekű jelentősége miatt részletesen fogjuk lapunkban ismertetni. A törvény ismertetését rövidesen megkezdjük.

Tönkre akarják tenni a magyar bankokat. A konverziós törvény tárgyalása alkalmával a szenátus a magyar pénzügyintézetek kárára módosította a törvény eredeti szövegét. A módosítás szerint a román bankszövetséghez tartozó pénzügyintézeteknek a konverzió által okozott kárait a román állam 30 év alatt megtéríti. A kisebbségi pénzügyintézetek az állam részéről semmi kedvezményt, vagy kártérítést sem fognak kapni. Ez ellen a parlamentben a magyar és német képviselők élesen kikeltek. Ugy látszik a banktörvény is egy csomó sérelmet fog teremni a kisebbségek számára.

A román kormány meg akarta kezdeni a Státus-vagyon konfiskálását. A római katolikus Státus ellen indított támadásoknak fölháborító mozzanatáról számolhatunk be. A román kormány alantas közegei a kolozsvári telekkönyvi hatóságnál a kolozsvári piarista templomnak, a gimnáziumnak, szemináriumnak és a körülötte levő épületeknek a tulajdonjogát a román államra iratták át. A Romániában élő kisebbségek felekezeti különbség nélkül nagy megdöbbenéssel fogadták a hírt. A sérelmes ügy orvoslására a Státus vezetősége azonnal minden lehetőt elkövetett.

Halálozás. Fodor Emil, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének nyug. ügyvezető igazgatója a Bécs melletti Mödlingben elhunyt. Több évtizedes eredményes működése alatt különösen a torontálmegyei, majd az egész bánási, végül az erdélyi hitelszövetkezeti hálózat szervezése és fejlesztése terén szerzett kiváló érdemeket. Működését Nagybecskereken a Torontálmegyei Hitelszövetkezet főkönyvelőjeként kezdte meg, majd az Országos Központi Hitelszövetkezet tisztviselője és később a budapesti intézet temesvári képviselőségének a vezetője lett. A világháború után, mint a Romániához csatolt területek új hitelszövetkezeti központjának, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének ügyvezető igazgatója, Kolozsvárra került, hol szintén népszerűségre tett szert. A Szövetség márc. 15-iki közgyűlésén megjelent szövetkezeti vezetők emlékére szeretettel emlékeztek meg.

Borzalmas tüzhányó kitörés volt Délamerikában. Argentínában nagy földrengés után az Andes hegységben nyolc tűz-

hányóhegy kitört. A tüzhányók kitörése borzalmas szerencsétlenséget okozott. Környékükön minden élőlény elpusztult. A kénes gőzök és gázok többszáz kilométeres körzetben sok áldozatot szedtek. A hamueső Argentína egész földjét vastag hamuréteggel borította el. Az egész termés megsemmisült. A hatalmas hamufelhők néha órákig teljesen elsötétítették a napot. A csapás által sújtott vidéken a közlekedés és vasúti forgalom teljesen szünetel. A menekülőket szállító vonatok a vasuti pályák megrongálódása következtében elakadtak. Az utakat és vasuti pályákat sok helyen másfél méter magas hamutorlaszok borítják. Közép-argentina városaiban az emberek állandóan gázálarokat viselnek. Hasonló tüzhányószerecsétlenség 1808-ban volt a délázsiai szigeteken.

Életmentés életek kockázásával. A romboló áradás, mely nagymértékben szedte áldozatait Erdély bércei közt tengerré dagadt kisebb-nagyobb folyók partjain, megkérte a maga áldozatát Alsórákosnál is, de az önfeláldozó mentők nem engedték, hogy emberi élet essék áldozatul. Hajszálon függött pedig nyolc embernek élete, kik csaknem 24 órai szenvedés és gyötrő kétségek közt várták mentőangyalaikat, akik meg is jöttek részükre, mások mellett különösen ifj. Huszár Tamás alsórákosi és Darabantz György mátéfalvi polgárok személyében.

Vádat emeltek Kertész Márton vajdakamarási lelkész ellen. Kertész Márton vajdakamarási (Kolozs megye) református lelkész ellen a csendőrség feljelentése alapján vádat emeltek: felségsértéssel és államellenes izgatással vádolják. Az alapítlan vád első tárgyalása alkal-

mával az ügyben nem hoztak ítéletet, de minden valószínűség szerint felmentéssel fog végződni a kamarásiak derék lelkészének meghurcoltatása.

Rosszul sikerült pénzkibocsájtás. A bukaresti román újságok cikkekben foglalkoznak a Mak-kai Domokos terve alapján kibocsájtott gyergyószentmiklósi szükségpénz ügyével. A gyergyói fagarasokkal már a városi tisztviselők egyrészt ki is fizették, a közönség nagyrésze azonban nem hajlandó elfogadni ezeket a szükségpénzeket. A lapok hevesen támadják a kormányt és kérdezik, hogyan lehetséges az, hogy egy polgármesteri hivatal pénzkibocsátó intézetté változzék át? Különösen kikel ez ellen a Viitorul, sürgős intézkedéseket kérve a kormány gyergyói „pártemberei” ellen.

A leveleket a címzés oldalán kell felbélyegezni. A posta igazgatósága rendeletet adott az összes postahivatalokhoz, hogy csak azokat a leveleket továbbítsák, amelyekre a bélyegek a címzés oldalára, a címzés felé vannak ragasztva. A bélyegeket tehát a leveleken a címzés fölé kell ragasztani. Különösen figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ne használják a levélbélyeget a levélborítékok hátán zárópecsét helyett, mert az ilyen leveleket a posta nem továbbítja.

Megszüntették a dési vasuti műhelyt. Ionescu, vasutigazgató távirati rendelkezéssel megszüntette a dési, vasuti műhelyt. A rendelet következtében 280 család maradt kenyér nélkül. A munkások és Dész város lakossága mozgalmat indítottak, hogy a sérelmes rendeletet vonják vissza.

Tudnivalók a sorsjegyekről. Azoknak, akik szerencsájüket az állami sorsjátékon meg akar-

ják próbálni, számolniok kell azzal, hogy a játék öt hónapon át havonként megismétlődik, tehát a sorsjegyeket az eredeti alapján havonként meg kell ujitani. Azok, akik a későbbi ujitásokat nem tudják megfizetni, rosszul teszik, ha egyáltalán belekezdnek a játékba, mert a nagyobb és számosabb nyeremények az utolsó húzásokon vannak. Tehát vagy folytatni vagy el se kezdeni a játszást, ez az őszinte tanácsunk.

Hozzánk pénzt sorsjegyekért ne tessék beküldeni, csak a megrendelő lapot! Mi a Kereskedelmi Hitelintézettel, amelylyel összeköttetésben vagyunk, a sorsjegyet utánvétellel fogjuk elküldetni. Ez a legegyszerűbb út.

Erre van pénz! A román kormány Bibescu hercegnek tizenhét millió lej folyosított, hogy lehetővé tegye afrikai, repülőutját. Szomorú dolog, hogy ilyen koldus világban ilyen célokra áldoz az állam!

Elesett hőseink emlékére felállítandó 2 drb. emlékkőre ajánlatokat kérünk. Fedezet 27 ezer lej és 1000 betű bevésési díja. *Ref. Lelkészi Hivatal, Ciresoia-Magyardécs, posta Beclean, Szolnok-Doboka megye.*

JutalomSOROLÁSUNK folytatógatos eredményeit lapunk következő számában fogjuk közzéadni.

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek az agyvértődulás, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehezzé, igyanak reggel és este egyegyed pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a FERENC JÓZSEF víz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. A FERENC JÓZSEF keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Biztosítsuk a gyümölcsstermést!

Sok gyümölcsstermelő azt mondja: „nem érdemes védekezni, mert annak nincs sok haszna.“ Dehát nem nagyobb-e a veszteség, hogyha a gyümölcsstermés nagy része, a kártevő rovarok és a gombabetegségek fertőzése miatt kárbavész? Még a fa is veszélyeztetve van, hogyha nem gondolunk és kártevői ellen, okkal-móddal nem védekezünk.

Derűre-borura, permetezni, anyagot, időt és pénzt pocsékolni természetesen nem szabad. Főleges is. De ha szükséges, elmulasztani nem szabad.

Az arzén például a levelet rágó hernyók és az almát férgesítő almamolylepke álcái ellen igen hatásos szer. De, ha esetleg a pókhálós hernyó az alma vagy szilvafán nem lép fel, vagy ha a fán termés nincs, akkor céltalan az arzénes permetezés. A szívó rovarok (levéltetű, vándor paizs-tetű, körtelevél-poloska) ellen az arzénes permetezésnek nincs semmi hatása. Öszibarack és mandulafát, továbbá érés előtt levő, terméssel bíró egyéb fát a méregtartalmu arzénnel permetezni egyáltalában nem szabad.

Ezzel szemben a bordói lével (rézgálic, méz) mind a fiatal, mind az idősebb gyümölcsfákat, még ha termés nincs is azokon rendszeresen kell a különféle betegség ellen permeteznünk. Még pedig: a fa nyugalmi állapotában is, a nyár folyamán is. Kivétel az öszibarack és mandulafa. Ezeket zöld állapotban bordói lével permetezni nem szabad.

Ha ősszel elmulasztottuk megmunkálni a fák alját, a korona terjedelméhez képest hantosan megássuk. Azután a beteg fákat irgalom nélkül szedjük ki. A többi fákról pedig a száraz beteg ágat, gallyat eltávolítjuk. Az elszürösödött alma-, körte-, esetleg szilvafa koronáját ritkítsuk ki, hogy a korona ágai közé a nyári napfény bejusson. Az eltávolítandó ágakat teljesen tőből vágjuk le. Csonkot ne hagyjunk. A fűrészelés után maradt sebszéleit éles késsel, esetleg kétnyelű késsel, simára kell faragni és utána jól felforralt, majd lehűlt kátránnyal kenjük be.

E munkával kapcsolatban, a vízajtásokat, továbbá a fatövéből előtörő vadhajtásokat, nemkülönbön, a hernyófészkeket és az összeszáradt, vánkos-penészt (monilia) terjesztő gyümölcsöt is gondosan leszedjük a

fáról s ez utóbbiakat a hernyófészkekkel együtt nyomban elégetjük.

A ribizke és egresbokrokból a 3 évesnél idősebb ágakat kivagdossuk, hogy az így kitritkított bokor szellősebbé legyen és szebb gyümölcsöt teremjen. E bokrok alját is okvetlenül meg kell ásni s közülök a füvet, tarackot gondosan kiszedjük. Egy kevés korhadt trágtyát úgy ezeknek, mint a gyenge növésű és termőfáknak adjunk. A dió- és a csontmagu gyümölcsfák a fahamut is meghálálják. A trágtyát és a fahamut is akkora területen kell elhinteni, amekkorát a korona betakar.

Ha e munkát befejeztük, akkor a mohos, zuzmós vagy felrepedezett kérgű fák törzsét és vastag ágait, alkalmas vaskaparóval letisztogatjuk. Majd a hulladékot, amelyben kártevő rovar is előfordul, összegyűjtjük és elégetjük.

A felsorolt alapvető munkák a faápolás legfontosabb teendői. Ha azokat elvégeztük, csak azután következik a permetezés.

Ha az öszvégi permetezés elmaradt, akkor előbb bordói lével s ezután egy hét múlva gyümölcsfa-karbolineummal kell a fákat bőségesen (áztatásszerűen) megpermetezni. Ezt a permetezést a rügyfakadás előtt 2—3 héttel előbb okvetlenül el kell végezni, nehogy később a fakadó rügyekben kárt tegyünk. — Fiatalabb, simahéju alma- és körtefáknál, feltevé, hogyha vértetvesek vagy paizstetvesek, 15%-os gyümölcsfa-karbolineum is elégséges. Ezt a permetezőszert, idős fáknál is, csak két egymásután következő évben használjuk.

A másik igen fontos teendőnk a gombabetegségek (monilia, varasodás, öszibarack levélfodrosodás stb.) ellen való permetezés. — Erre a célra 2%-os bordói lét (rézgálic, méz) használunk. Ezt a permetezést a rügyfakadás előtt, 2—3 héttel előbb kell elvégeznünk és pedig kivétel nélkül, mindenféle gyümölcsfánál. Meg kell azonban jegyezni, hogy a bordói lével semmiféle kártevő rovart irtani nem lehet. Ez a szer kizárólagosan gombabetegség ellen használandó. A rovar kártevők ellen májusban arzénes permetezőszerekkel védekezünk.

Németh József.

„Magyar Nép“-el terjesztani magyar kötelesség!

Melléklet

ÁRVIZ.

Írta: Reményik Sándor.

„Árviz! árviz!“ sikoltják mindenütt
Riasztó hírharangok.

Amerre nézek, tenger a világ.

Kilépett medréből a Bánát,

Elszakította gátját a Betegség,

Hidakat sodort el a Balszerencse.

A Nincstelenségnek már partja sincs,

A viskók eltűntek, a paloták

Talapzata alámosva inog,

És mindenünnen kezek nyulnak ki,

Szegény kapáskodó kezek az árból,

Keresnek valamit, hogy mit, maguk se
tudják.

Mivel dugjam be fülem, hogy-ne halljam

A vészharangot, — hogy vakítsam meg

Nyomoruságra táguló szemem?

Hogyan némissam el a rettegést

Világban elszórt szeretetteimért?

Hogyan markoljam meg a kezüket

Hogy mentés helyett akaratlanul

Le ne rántsam magammal őket is?

Mert víztől sodort szegény száraz ág

Tehetetlen galy az én kezem is.

Visz a betegség, tép a balszerencse,

Ragad és eltemet a szomoruság.

Örökkévaló Arvizi Hajós,

Kegyetlenül kegyelmes,

Ki sérthetetlen ladikoddal

Lebegsz a nyomor vizei felett, —

Ki némelyeket felveszel hajódra,

Míg másokat a mélybe visszalöksz,

Én nem tudom, csak Te tudod miért —

Ó vedd fel az én kedveseimet!

Mindenkit, akinek szivétől

Az én szívemig szálat feszítettél, —

Nem tudok én most népekért,

Világokért fohászni Tehozzád,

Egyesekért, személy szerint könyörgök:

Ne hagyd, ne hagyd, ne hagyd alámerülni!

Örökkévaló Arvizi Hajós,

Kegyetlenül kegyelmes,

Ki sérthetetlen ladikoddal

Lebegsz a nyomor vizei felett —

Ha nem férünk fel ladikodra mint

Tehetetlen nyomorult emberek,

Ó vedd fel, akiket én szeretek!

Tavak áradása a régi Erdélyben.

A tavaszi árvizek megszólaltatják az öreg embereket és az öreg írásokat s ezek tanúságtételéből az az igazság derül ki, hogy a szabályozatlan folyók és a patakok régebb még szabadabban tudtak garázdálkodni, mint napjainkban.

Régen más veszedelem is volt.

Erdélynek főleg a Maros, a két Szamos és az Aranyos által határolt erdőtlen dombvidéke: a Mezőség hajdan tele volt tavakkal. A völgyeket egy-egy keskenyebb vonalon gáttal átkötötték s emögött rendre tóvá gyűlt a patakok az olvadások és esők vize. A tulajdonos a falvak közelébe a tó-gát zugójához rendszerint malmot építtetett. Az öröltetés, a nyári itatás s télen a fedél-nádvágás és a halászat, a tavakat jó jövedelem-forrásokká tették. Kivált a malmos tavak voltak becsesek.

De a tavak nemcsak hasznot, hanem egy-egy hirtelen olvadás vagy zápor idején sokszor kárt és veszélyt is okoztak.

Egy 1499 április 6-iki oklevélben Bánffy Tamás, István, János és Imre együtt panasznak egy ilyen pusztulásért esküllői Ördög Jánosra. Ez a maga magyar vagy ma borsaujfalusi balastavának gátját oly magasra fel emelte, hogy mikor az aztán a tavaszi vizállás idején elszakadt, Borsán és Választon számos jobbágyházat elsodort. Az árvizbe nők és gyermekek pusztultak bele s az áradás a Bánffyaknak mintegy 1500 aranyforint kárt tett. Az elszakadt gátat újra fölépítették, de aztán csakhamar ismét elszakadt s árvize újra 1000 arany forintnyi kárt okozott a Bánffy-birtokokon.

A régi erdélyi naplőrök közül Czegei Vass György, aki maga is többirtokos volt, többször jegyez föl ilyen károkat.

Igy 1689. március 16-án egész nap meleg szél fújt, mely csaknem az összes havat elolvasztotta. Emiatt majd egész Erdélyben nagy árvizek lettek. A Mezőség tavain kevés gát bírta ki a megnőtt vizek nyomását s a tómalmok egyrésze áldozatul esett. Vass Györgynek a cégei Hódos-tóval gyűlt meg a baja, mert annak gátja március 17-ére már elszakadt. A viznek aztán utat nyitottak s az napokig omlott a folyton növekvő résen, míg hat nap múlva sikerült a vizet megfogni, s

aztán napokig tartó nehéz munkával új gátat kötöttek a résbe. 1696-ban a Medárdus-kor megindult nyári esőzések növelték nagyra újra a tavak vizét. A tómalmok mind vízbe kerültek. A cegei malom is a köpadjáig állott benne. Azonban a tavak ennél sokkal nagyobb károkat is csináltak.

Például Torda város tekintélyes részét többször pusztította egy-egy tógátszakadás.

Az egyik ily pusztítást a szűkszavu névtelen *székely-krónika* 1578-ból röviden csak ennyiben jegyzi föl. „*Ez esztendőben vivé el Tordának egyik részét a nagy árviz. Szent János nap tájban a turi tó szakadott volt el hirtelen.*“

E pár szóból azonban helyszíni viszonyok ismerete mellett magunk elé tudjuk idézni az egész veszedelmet.

Kolozsvárról Tordára a mai országot Feleken alól mintegy 10–12 kilométerig a *Rákos* vagy a *Turi-patak* völgye jobb szélén vezet. E patak völgyét régebben több dugás zárta el, melyek az utról ma is jól látszanak s a tavak Bányabükkől Torda-Turig egész tósort képeztek. Ezekből a Bányabükk alatt kezdődött két kilométernyi hosszú és 2–300 méter széles nagy tavat ott látjuk még Kolozsmegye 1844. évi térképén is. Mindjárt ez alatt azonban az ugynevezett *Hármas-fogadó* fölött egy még nagyobb, az ugynevezett *Kétágu-tó* terült el, melynek egyik ága felnyult Pusztaszentmárton és Röd felé s a szélessége elágazásánál félkilométernyi volt. Közvetlenül alatta: ott, ahol a mai országot átszeli a völgyet és fölkap a tordai *Dobogó-hágóra*, — újra majdnem kilométernyi hosszú keskenyebb tó állott s végül Tur község alatt is egykori tó helye látszik.

Ha már most ezeket a tavakat az olvadás vagy valami nyári felhőszakadás megduzzasztotta és valamelyiknek a gátja elszakadt: akkor a viziömeg egész katasztrófa sorozatot idézett elő. A rombolás erejét aztán csak növelte, az a körülmény, hogy az elszakadt viziömeg Tur és Koppánd között két-kilométeren a vad turi hasadék majdnem

százméteres sziklafalai és óriási kötörmeléke között rohant le s innen száz meg száz mázsát követ sodort magával. A rettentő harsogással rohanó vízár elseperte még a koppándi kiselőtő gátját s innen mint a tenger szökőárja csapott Tordára. Nem csoda, ha egy ily istenítéletes nap századokig maradt meg a nép emlékében.

Azonban a sors gondoskodott ismétlésekről is. Az 1578-iki júniusi, tordai tóárviz minden valószínűséggel valami hatalmas zápor vagy felhőszakadás következménye volt. A másik két ismeretes katasztrófát azonban ugylátszik, hogy a tavaszi olvadások idézték elő.

Közülök egyikről Torda város naplói főhadnagyának, *Szaniszló Zsigmond*nak az egykori följegyzéséből értesülünk. Szaniszló, 1689. március 16-án még a Maros mellett Dátoson járt, de a Maroson a nagy árviz miatt nem tudott átmenni és vissza tért Tordára. Március 17-ről följegyezte a *ludasi-tó* elszakadását s már azon napra felirhatta a tordai árvizveszedelmet is.

„Négy óra tájban érkezett az nagy árviz a turi-tóról. Igen sok kárt tett, sok épületeket, egész csürt, vasas szekereket vitt el. Némely helyt házhéjakra (padlás) szorultak a víz miatt, holott egész éjszaka kellett lenniük, mégis Istennek hála emberhalál nem történt.“ Még nagyobb pusztulást hozott az 1743. április 24-iki tóárviz. Ekkor a *Kétágu-tó* s az alatta levő tavak gátja szakadtával a házak és melléképületek tömege esett áldozatul s az unitárius kollégium kárainak följegyzéseiből látjuk, hogy az áradás a rendes vízszintáj fölött 3–4 méter magasan állott, az épületeket is megrongálta vagy elpusztította.

E pusztulás vészire egész Erdélyben szétterjedt. Április 30-áról Teleki Ádám grófnak magyarszentpáli gazdatisztje az országos árvizekről tudósító levelében már azt a hirt írja, hogy a turi tó-árvizének Tordán 53 ember esett áldozatul. Ugyancsak a levélből megtudjuk a drági és a sármási tó-pusztulást is.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide adandó

A Turi-tó árvizének a történetéhez fűződik egy kesernyés tréfájú eset is.

A hagyomány szerint a turi-tó szakadása hírrel, valaki egy lovas cigányt futtatott Torda felé, hogy az a vészhiert megkiáltva menekülésre hívja föl a lakosságot. A cigány azonban nem tudott jól magyarul, s a veszélytől is megremülve, azt kiabálta a vágató lóról a tor-daiaknak:

Turi gatyá elszakadja,
A koppándi nem tarthatta!
Fuss, Torda fuss!...

A sorozatos tavak, ha gátjaikat nem tartották rendben egybűtt is örökös veszélyei voltak az alantabb fekvő falvaknak és vidéküknek.

A mai kolozsvár-szászrégeni országutban van egy hely, amelynek ilyen árvizbajok szereztek a mai nevet. Ez a *kályáni vám*. Apahi útól keletre tíz kilométernyire Mócs felé haladva hajdan egy hatalmas tó állott s ennek déli partján és a zugója hidján ment át az egykori gatyra országút. E tó fölött három irányban is több völgy tavai sorakoztak, amelyekből csak a *mezőri* völgyben öt többé-kevésbé elhanyagolt tó veszélyeztette a mintegy 400

méter hoszu nagy költséggel fenntartott kályáni gátat. A tó a borosjenei gróf Székely Lászlóé volt, akinek kályáni jobbágyait és zselléreit tulságosan terhelte a sok gátmunka, s ezért már 1740-ben folyamodott az országgyűléshez, hogy a kályáni tógátra és hidra a vámszedés joga elnyerésében támogassa. A többször megújított kérések mindig hangzották azt a veszélyt és kárt, melyet a kályáni tógátra és hidra a különböző elszakadt tógátak majdnem évente zuditottak. A gát és hid fenntartása az országút miatt közérdek is volt s végre egy évtizednél tovább tartó törekvés meghozta a kályáni vámjogot.

Azóta a tó rég eltűnt onnan s helyén pompás rét zöldül. Az országút most is ott baladát az egykori tógát helyén s a mai utazó már csak öreg emberek szájából hallja, hogy a kályáni vámnál valaha miért fizettek. A borosjenei Székely család rég kihalt s elpusztultak azok a tavak is, melyek kártételeikkel megteremtették a kályáni vámot. A völgyek tógátjai azonban most is mutatják, hogy itt egykor a víz volt az ur s az olvadások és záporok idején a vízbeborult rétek néha épen úgy fölidézik a mulat mint a délibáb a meszsiségek tündérképeit. *Kelemen Lajos.*

Az almahéj sokkal többet ér az alma husánál!

Az angol élelmiszervizsgáló intézet vizsgálatai szerint az alma héjában hatszor annyi vitamín van, mint husában és a mag körüli részekben. Tanácsosabbnak látszik hát — kellő tisztogatás után — az almát hámozatlanul enni, különösen télen, amikor vitamínszükségletünk nagyobb.

A fekete juhok.

A falu végén, az országút mellett örzi a juhokat a juhászbojtos. Amint vigan furulyászat, a jó egy városi ember s megvárja a nyájban néhány fekete juh, kíváncsian szólítja meg a juhárt:

— Ejnye, de szép nyáj ez. Nekem valaki azt mondta, hogy ezek a fekete juhok keve-

sebbet esznek, mint a fehérek. Ugy-e nem igaz?

— De biz igaz ez uram.

— Hogy lehet ez? Mi annak az oka?

— Hát ugy lehet kérem, hogy sokkal kevesebb fekete juh van, mint fehér, és így kevesebbet is esznek.

Piaci árak Temesváron.

Gabónaárak: Buza 250, kukorica 260, zab 280 lej mázsánként.

Állatárak. Igásló 4—12 ezer, kocsiló 16—20 ezer, hizott ökör 20—25 ezer lej páronként. Fehér tehén 5—7 ezer, vágó tehén 3—4 ezer lej darabonként. Tartanivaló, disznó egy éves 1500—2000 lej páronként. Tenyészkoca 8 malaccal 3 ezer lej. Egy pár malac 2—400 lej.

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

H. J. Nehéz megadni a helyes tanácsot, mert a „vélemény“ nem egyforma. Ha vese tuberkulózis volna — amint egyik orvos állítja — úgy a kezelés is nehezebb. De a vese tuberkulózis eldöntése elég körülményes és nem hiszem, hogy a szükséges vizsgálatokat elvégezték volna. Lehet, hogy egyik gyógyszer az urotropin volt. Már a „Magyar Nép“-ben többször írtam egy jó gyógyszerről, ami a vizeletben a baktériumokat sikeresen pusztítja és a betegséget — ha hólyaghurutról van szó — eredményesen gyógyítja. Ez a gyógyszer a piridium tabl. (Naponta 2—3 tablettát kell bevenni. A vizelet színét megváltoztatja és ez a színváltozás jelzi, hogy a gyógyszer kiválasztódott.) — A gyógyszer még most is megliche-

tős drága, régebben 25 tabl. 440 Lei volt, most kb. 300 Lei. Ha állapotja semmiképpen sem javulna, ajánlanám, hogy kórházba vétesse fel magát. A meleg borogatás, vagy meleg fürdő jó hatással van, az ingereket mérsékli.

Dr. G. E.

G. Gy. Amint azt lapunk folyó évi 11-ik számában a törvény szakaszaira való hivatkozással közöltük, egyéves katonai szolgálati kedvezményben részesülnek azon ifjak, akiknek 4 gimnáziumi végzettségük van és valamely ipariskolát (tanonciskolát) végeztek. Mivel az ön fia csak 6 elemi iskolát végzett, nincs igénye a fenti kedvezményre.

K. E. Pankota. Eljártunk az utlevéligyosztálynál, honnan azt a választ kaptuk, hogy amennyiben ön kérésében vállalja azon kötelezettséget, hogy kis lányát a határszélég elvisérei és amennyiben garantálja, hogy onnan egyik rokona tovább kíséri, az utlevelet kiadják leánykájára részére, természetesen, ha az összes iratokat beszerzte a községi előjáróság útján.

Gy. S. Vadász. Házeladásra vonatkozó panaszát ismételve meg, mert nem elég világos. Irja le részletesebben, hogy mit akar meg tudni. Olyan magyar könyv, amelyik a hadirokkant törvényt ismerteti, nincs. A törvényes kamat 14 százalék. Tehát aki azt hirdeti, hogy csak 8 százalékos kamatot kell fizetni, nincs tisztában a viszonyokkal. A sertésekre és a szúra vonatkozó kérdéseire alább válaszolunk ugyan, azonban felhívjuk figyelmét arra, hogy Önnek a nyári 20 lejűt kell beküldenie, tanácskérési díjban, mint ahány tanácsot kér. Mi ugyanis szakmunkatársainknak minden egyes tanácsért külön fizetünk. Ez az izenetünk egyébként nemcsak Önnek, hanem több más előfizetőnknek is szól.

Az állatorvos adjon bizonyítványt, hogy február 18-án milyen betegséget állapított meg és községi zárlatot rendelt-e el? Amennyiben sertésvészről van szó, hogy ha vevőnek szavahihető tanuja vagy tanuk vannak arra nézve, hogy az első sertés már a vétel napján megbetege-

dett és a tünetek az állatorvos által megállapított betegség (vész vagy orbáno) tüneteivel megegyeznek, akkor vevő teljes egészében követelheti a vételárat és költségeit is. Tanácsunk az, hogy az 1200 lejűt vegye át és bírói uton követelje teljes kártalanítását, ügyvédet is alkalmazva természetesen. A vevőt éppen úgy védi a törvény, mint az eladót és az állatorvos pártatlansága esküjével van biztosítva. Ha valamilyen részről méltatlanság érne, forduljon bizalommal a megyei főállatorvoshoz, akinek kötelessége Önt felvilágosítani, esetleg a Ministerul Domeniilor Directia Zootechnicăhoz, ahol ha egy kérvényt ad be, ügyét díjtalanul megvizsgálják. Leírásából sertésvész vagy orbáno következtethető és ilyen esetben, ha a Primarián jelentést tett vagy az állatorvost közvetlenül értesítette, annak hivatalból ki kell szállnia, anélkül, hogy Ön fizetne

és köteles a betegség megállapítása céljából a boncolást is megengedni, anélkül, hogy erre felkérné. A bizonyítványt megadandó csupán. Kérjük értekezését, mindez megtörtént-e, szükség esetén jelentést tegyen a miniszteriumnak, lévén egy olvasónk fontos anyagi érdekeiről szó.

A szű által kikezdett forró luggal kell alaposan mázolni. A fa jól szívja meg a luggot. Ha már nagyon elgáztatott a szű a gerendát, azokat ki kell cserélni szűegészséges fákkal. A meg nem támadott részeket is luggal kell fenti módon beke-

Zs. M. Ügye a konverziós vénytől függ, tehát addig, amíg az meg nem jelenik, nem adunk pontos választ. A törvény majd a *Hivatalos Lapban* megjelenik, lapunkban ismerjük. Közöljük továbbá, hogy a jegye nem nyert.

SZERZŐSÉGI HÍR

A postagazgatóság újabb rendelkezésével nem engedélyezte a kiltöltött postautalványok, valamint felszólító levelezőlapok mellékelését a laphoz, illetőleg csak azon esetben, ha azokat külön felbélyegezzük. Ez igen nagy költséggel jár, tehát a hátrálékosokat ezután nem szólíthatjuk fel külön-külön, hanem általánosságban közöljük mindenkivel, akinek tartozása van, hogy minden felszólítás nélkül küldjék be a tartozást, mert ellenkező esetben még a legrovidebb időcig sem tudunk tovább hitelezni. Feltételezzük, hogy olvasóink tudatában vannak, hogy a mai nehéz helyzetben lehetetlenség hosszú időn keresztül hitelt nyújtani. Ismételtel felkérünk tehát minden hátrálékost, sürgősen rendezze előfizetését, mert a nemfizetőknek lapot nem küldhetünk. Aki nem tudja, hogy előfizetése hogy áll, mennyi hátráléka van, annak akár a lapban, akár külön tudomására hozzuk érdeklődése után.

V. J. Bánffyhungad. F. I. Csik-szentgyörgy. N. K. Erkösszölös. D. F. Tuzsád. N. Gy. Mezöbodon.

Sz. M. J. Zetelaka. V. S. Csor-tán. P. J. Érmindszent. D. J. varsánd. T. J.-né Ehed. D. Miklósvár.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tisztánkat, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

K. A. Lord Rothermere London, Hotel Splendid. Lord, tagja az angol felsőház. A megszólítása: Sire!

Bizományosainkhoz! Felkérjük bizományosainkat, hogy a várható küldendő remittendát ne küldjék fel a vasuton timbrával, hanem csomag megérkezéséről a vasuton nem értesít bennünket, hanem hatalmas fekbőrrel megterhes csomagot természetesen, hogy ezekután nem váltjuk ki a vasuton feladót terheli a költség. Ha des postauton küldik, alig nagyobb valamivel s ezenkívül tosan meg is kapjuk a költség nélkül.

Sz. S. Egyéb tanácsot nem adhatunk, mint hogy felkérjük meg az adóját a pénzügyminisztériumhoz.

Sorsjegyek! Mentő: 134.898, 131.277; Református: 108.080 számú sorsjegyek tulajdonosaival kövöljük, hogy sorsjegyük semmit nem nyert.

V. J. Szászvolkány. Sorsjegyei nem nyertek.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. K. Kisszántó 175. **Disznajőről:** B. M. Fogáti 40 és Ö. J. J. Fogáti 150, Sz. L. Szamosdob 150, G. J. Dányán 175, M. Gy. Mezőméhes 150, B. A. Páké 175, N. S. Brassó 150 (r. 1933 márc. 1-ig), M. K. Felsőcsernáton 175, O. A. Alsólugos 150, S. B. Kismajtény 250 (r. 1932 jul. 1-ig), Ny. Z. Csikszentgyörgy 150, K. A. I-ó Magyaró 85, özv. D. Zs.-né Magyarcsaholy 175, G. D. Erősd 175, P. J. Mezőszentmihály 150, M. Kaszinó Segesvár 175, K. G. Gyöngy 175, L. F. Nagysomkut 175, A. J. Nagybánya 150, K. A. Apa 200, Id. D. A. Szilágynagyfalva 175, K. F. Zsibó 200, C. F. Zilah 150, Ifj. L. P. Felvinc 175, D. M. Bordos 170, Sch. M. Gyulavarsánd 150, K. L. L. Érábrány 150, Id. N. I. Érolasi 150, I. D. Örvénd 150, B. F. Lázárfalva 150, T. J. Oláhujfalva 150, Z. J. Kálnok 135, V. F.-né Ilyefalva 150, Cs. T. Cserna 50 (r. 1932 május 1-ig), S. S. Nagysármás 150, U. B. Alsórákos 150, T. K. Székelyvécke 150, G. D. és G. I. Siklód 150-150 lej.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alkalmazást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Kertész szerény igényü, családosa, ki a gyümölcs és veteménykerthez ért, felvétetik. Ha felesleges főzőnő, előnyben részesül. Csod. Péter földbirtokos, Korpád, posta Apahida, jud. Cluj.

Gazdatiszt, ispáni állást keres 20 évi gyakorlattal nős, családos, munkaszerető székely gazdatiszt, ki a gazdaság minden ágában nagy gyakorlattal rendelkezik **Bartha János, Cluj-Kolozsvár, Monostori-u. 10.**

Vörös Rhode-Island tenyésztőjás kapható darabonként 5

lejtért. **Gazdaköröknek 100 as vételnél darabja 4 lej. Nagy Mihály kertésze Baraolt-Barót, jud. Treiscaune.**

Allást keres fűszer- és vasszakmában jártas fiatal jömegjelenségű kereskedősegéd. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kérem „Szorgalmas” jeligére.

Első romániai falusi baromfitenyésztő szövetkezet

„AVICULTURA”

Cădăciu-Kadács.

P. u. Simonesti. Județul Odorheiu-Udvarhely megye.

Magas hozamra, tehát haszonra tenyésztett

Fehér amerikai Leghorn,

Vörös Rhode Island,

Fehér Erdélyi kopasznyaku,

Khaki Cambell és Pekingi kacsá

tenyészállatai után beszerezhető tenyésztőjások, naposcsirkék és kacsák, növendékállatok és tenyészkakasok.

Árjegyzék kívánatra ingyen!

Cikso és megbízható beszerzési forrás!

Szövetkezeteknek árendemény!

Rendeljete

„Szentháromság” kaszát

és

„Szentháromság” követ!

Az idén is teljes jótállással adunk minden darabot.
Az idén is minden tíz darabra egyet jutalomképen adunk.
Az idén is a meg nem felelő kaszát kicseréljük.
Az idén is a postaköltséget mi fizetjük.

Csak épen az árakat szállítottuk le.

„Szentháromság” kaszák árai:

65	70	75	80	85	90	95 centisek
85	90	95	100	105	110	115 Lei.

Tíz darab „Szentháromság” kő ára százötven Lei.

Három darab kaszánál kisebb rendelésnél a postaköltséget felszámítjuk. Megrendelhető utánvétellel magánál a Kaszatelepnél, vagy a faluban levő megbizottunknál.

„Szentháromság” Kaszatelep
Crașul-Nou - Avasujváros, Jud. Satu-Mare.

Rendelje meg a

PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat-ot

Előfizetési díj

Egész évre... 500 L. Félévre..... 260 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5 szám

Kérjen mutatványszámot!

A Brázay-sósorszesz

vásárlásánál

ingyen kap egy csinos ivópoharat!

Tanács és utasítás

gyomor bajosok

és mindazok részére, kik gyomruk teljes megerősödését kívánják és jó étvágyhoz akarnak jutni. Prof. Dr. Péter gyomorleágyazó azonnal megszüntet gyomorrontást vagy hűlésből származó gyomorfájdalmakat. — Ezen tea rövid használata a rossz gyomor okozta **chronikus undort** és rosszlelet megszünteti. Egy csészéhez 15 gramm tea kell. — Naponkénti használat 1—2 csésze. **A hosszú élet alapja az egészséges gyomor**, tartson egy ilyen egyszerű gyomorkurát és egészséges lesz. *1930*

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Írásbeli rendelést a **CSILLAGGYÓGYSZERTÁR**-hoz

Braşov-Brassó, Hosszu-uca 5. szám alá kell intézni.

Itt levágandó és beküldendő.

Megrendelő lap.

A „MAGYAR NÉP” kiadóhivatalának

Cluj-Kolozsvár

Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.

Ezennel megrendelek Önöknél ..... drb. ....
nyolcad (125 lei.)
negyed (250 lei.)
fél (500 lei.)
egész (1000 lei.)

osztálysorsjegyet utánvéttel. (A nem kívánt sorsjegy törlendő.)

Főelárusító:

Kereskedelmi Hitelintézet

R.-T. Cluj-Kolozsvár.

Tisztelettel:

olvasható aláírás.

pontos lakhely.

**KONFIRMÁCIÓS
EMLEKLAP**

finom könyvpapíron, többszínű nyomással az alábbi nagyságban és árban kapható

17×25 cm. nagyság drb 250
24×32 " " " 3-

Megrendelhető a

„MINERVA” könyv- és papírkereskedésben
Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria
(Deák Ferenc-utca) 1 szám**Mezőgazdasági Bank
és Takarékpénztár Rt.**Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinand
(volt Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fiókhintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycech
Jibou-Zsibó és Zălau-Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár
R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennél
Uioara-Marosújvári fiókhintézete. —

Saját tőkék:

60,000,000 lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel és külföldre a legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely